

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Péateken Augustus 23-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia, és Irlandia.

Az *Irlandiai Catholicusok* ügyében, mint Biztos, Romában tartózkodó Tiszteendő Pater Taylor, a' Diario Romano és a' Párisi Constitutionel nevű újságoknak Redaktoraihoz írván, azt adja tudtokra nékiek, hogy a' mit ők és több más újságlevelek felőle kiadtak, nem igaz; a' tudniillik, hogy ő egy emlékeztető irást adott volna bé Pápa ő Szentségének, melyben nemcsak hogy oly kívánságot nyilatkoztatna ki, hogy a' Szövetséges Hatalmasságok az *Irlandiai Catholicusoknak* ügyeket vegyék fel: hanem ennekfelette még az *Anglus Országlószéknek* vallásbéli türedelemnélkülvalóságát is, igen vastag színekkel festené-le.

Más *Frantzia* tudósításokszerént ugyan ezen *T. Taylor*nak egy Jelentést adatott által a' Szent Atya, melly az *Angliai Régens Princzhez* szoll, 's a' melly által azt a' kívánságát nyilatkoztatja ki ő Szentsége, hogy azt az *Anglus köz néppel* még ma is fennálló barbarus rút szokást, hogy a' férfiak a' magok feleségeiket a' közönséges piatzra kivigvék 's eladják, egészszen töröltesse-el ő K. Hertzsegsége.

Egy ilyen feleségvásárban a' vásárló meglehetősen nyereséggel járt nem régen. Egy kőműves a' feleségére reá unván, kötelet vetett szegénynek a' nyakába 's kiállott véle az egygyik piatzra a' vásárra. Egy kenyérsütő megvette az aszszonyt 2 font

Sterlingen (valami 22 forinton pengő pénzben) és 42 pint seren, 's haza vitte azt, annak módjaszerént bétűletesen a' maga házához *Greenwichbe*. Kevés idő múlva meghalt az aszszonynak egy testvére és 700 font Sterlinget (valami nyoltzadfél ezer forintot) testált néki. Miként vigasztalta magát az önként özvegygyé lett kőműves a' maga özvegysege alatt, nem tudják, hanem tudják azt, hogy hallván, hogy az ő volt felesége így meggazdagodott, bújába fel akarta magát akasztani.

A' *Belgiumi* újságlevelek naponként ellenségesebb hangon kezdenek írni *Anglia* ellen. A' *Genti* újságban (a' hol már) mint irtuk, meg is égették az *Anglus portekákat*, ezeket lehetett olvasni *Jul. 31-dik napján*: —

„Ebben a' mi századunkban minden nemzet azon iparkodik, hogy miként emelhesse a' maga tulajdon kereskedését virágzóbb állapotra, és csak *Portugalliáról* lehet még néminemű hitelességgel elmondani azt, hogy egyedül ő még az a' Státus, a' melly nem szegényli ezen tekintetben annak a' nemzetnek önként való adófizetője lenni, a' melly minden másokat a' maga járma alá szeretne hajtani. Hát nem elég é az, mi tőlünk, hogy azok az áldozatok, a' melyekbe nekünk a' mi jelenvaló állapotunk került, a' közönséges terheknek neveltetése által naponként szembetűnőbbek kezdenek lenni; lekeltessék é nekünk e' mellett, még az adózásnak terhe alatt is roskadnunk,

's kénteleneknek kell-e lennünk arra, hogy tulajdon belső iparkodásunkat semmivé lenni szemléljük — azért — hogy annak a nemzetnek boldogságát 's nagyságát neveljük, a' melly azon törekedik, hogy a' más minden népek' omladozásain emelhesse-fel magát, 's a' többi.

Annak a' dolognak gyanítható voltáról, hogy Anglia és az Északi Amerikai Egyesült Státusok között mostanság kiúthet a' hadakozás, ilyen kifejezések által nyilatkoztatja-ki a' *Globe* nevű Londoni újság a' magavélekedését: — „A' *Londonban* tartózkodó *Északi Amerikai* emberek nem idegenek azt hinni, hogy, ha szintén azok a' czivódások nem is, mellyekre a' két Státusok' közös határai között lévő (Kanadai) nagy tókon, az Amerikai hajóknak az Anglusok által történt megviseltatása szolgáltatott alkalmatosságot: de az Egyesült Státusoknak azon való megnemszűnő iparkodása, hogy a' *Spanyol Floridát* magokévé tehessek, és az is, hogy ezek az Egyesült Státusok az Amerikai Spanyol insurgenseknek annyira pártjokat fogják, hogy mostanság már a' magok kikötőhelyeiket is kinyitották az ő hajóiknak, míg ellenben az alatt *Nagy Britannia* a' *Ferdinandus Király* ügyit szembetűnőleg védelmezi, ezek az utolsó környúlásokomdom, vihetik a' dolgot oda, hogy hadakozáson végződjenek Anglia és az Egyesült Státusok között a' jelenlévő környúlások. A' mi *Times* nevű újságlevelünk ugyan hosszasan okoskodással iparkodnak megmutatni azt, hogy *Északi Amerika* nem kezdhet most a' maga finantziájának fogyatkozása miatt hadakozást. De (ezt kérde a' *Globe*), hát az *Angliai* finantzia jobb lábón áll-e? Amerikának véllünk való hadakozását mi egy virágzó állapotban lévő, naponként nagyobbra törekedő, fiatal férjfiúnak egy elaggott, előregedett ember ellen való tusakodásával hasonlíthatjuk össze. Nékünk most nintsen több 626 hadi hajónknál, mel-

lyek között 221, ez vagy amaz expedízióra rendelve, 30 munkában, 375 pedig lepakoltatva van, vagy a' műhelyeken hever.“

(Nevezetes megjegyzés, és figyelmességet érdemel, az *Északi Amerikai* Egyesült Státusoknak népességére nézve, az, hogy ezeknek egész népe, akkor, mikor az ő Státusoknak függetlensége megfundáltatott, tudniillik az 1783-dik esztendőben, csak 2,389,300 emberből állott. Az 1790-dik esztendőig 3,928,088-ra telt. Az után két esztendőnek eltelté alatt 8-tzadfél millióra szaporodott. Most 10 milliószám láttatik.)

Az, hogy a' Királyi familia a' minap olyan hivogató irást bocsátott a' fő nemesiséghez és mindenekhez, a' kik az Udvari vendégségekben 's egyéb innepléseken meg jelenhetnek, hogy csak Angliai manufaktúrákbol való öltözetekben jelennyenek meg, ilyen megjegyzésre szolgáltatott alkalmatosságot a' *Reggeli Krónika* nevű újságnak: — „Mi fogna ebből következni, ha az Európai egyéb Udvarok is ilyen prínczipiumot vennének-fel, 's az ő alattvalóik is minket követnének? Annak, hogy mindenek csak hazai szerzeményeiket fordítsák a' magok hasznokra, nem mi vallanók-e legnagyobb kárát? A' ruhának való matériák, a' mellyek hozzánk béhozattatnak, még csak azokat is ki nem vévén, a' mellyek bélopattatnak, nem teszik tized részét annak, a' mellyek tollunk idegen országokra kivittetnek.

A' *Londoni* levelek szerint naponként nevedezni kezdett annak irigylése, hogy a' *Portugallus* Udvar azt a' Systemát végrehajtani iparkodik, hogy az ő *Dynastiája* (a' *Braganzai Ház*), a' maga jövendőbeli fennállását *Brasiliában* fundálhassa-meg, 's e'képpen magát az Európai Hatalmasságok között akármelyiknek ő hozzávaló befolyásától, naponként inkább inkább elvonhassa. Erössítik, hogy a' *Portugallus Király* oda céloz, hogy azokat a' jövendeleseket, mel-

lyeket *Raynald* azon munkájában tett, melyet az *India* bavaló kereskedésről írt, mind nagyobb-nagyobb iparkodással munkába vegye 's bételyesedésre vigye, a' melly abban fog állani, hogy Déli Amerikában 's nevezetesen ennek abban a' részében, a' hol Peru's Chilifeküsznek, egy oly birodalmat állíttson-fel, a' melynek semmi függése ne legyen az Európai politikához.

Glasgow-ban lármás történetek fordultak elő. Nagy éhséget szenvedvén a' manufaktúrákban a' dolgosok, tehát jónak találták az előljárók gyűjteményt tételni számokra, 's abból levest főzvetvén, azt köztök kiosztatni. A' dolgosok azonban, a' helyett, hogy a' levest megelégedtek, 's azt megköszönték volna, öszszegyülekeztek, 's a' konyhára, melyben számokra a' levest főzték vala, reá mentek 's annak ablakait bebajgálták, és mind addig lármáztak, míg lesendesítették-re a' katonaság megérkezvén, reájok tüzet adott, 's vagy kétőt megsebesített.

Valami 600. Udvarilegények, a' kik uraiknak az országból való elútozása miatt szolgálat nélkül maradtak, hogy a' mostani nagy szükségben magokon segíthessenek, arra a' gondolatra jutottak, hogy gyűlést tartván, abban közönséges tanátskozás által határozzák-meg, hogy oly gyűjteményt nyithassanak, a' melynek sikere lehessen. Ezeknek gyűlésekben még előkelő emberek is megjelentek, 's az ő tanátskozásaikban nekik kormányozóik voltak.

London-ban a' *Tower*-i strázsakatonákkal néhány hónapokig tréfát űzött a' kísértet; most egy majd más formában műtatta-meg nekik magát, úgy annyira, hogy némelly strázsák, ijedtekben, életjeknek veszedelmeztetésével elszaladtak kiszabott helyeikről. Sokféle vélekedésre adott okot a' tünemény: de semmi bizonyost ki nem lehetett tanúlni. Némelyek arra a' gyanakodásra is mentek, hogy talám valami lopásra ezéleznak valami gonoszok; 's talám

éppen a' *Korona*' drága köveit 's gyöngyeit akarják ellopni, a' mellyek ezen épületben tartatnak, 's ezért ijesztgetik a' strázsákat. Végezetre egy oly *veteránus* állván vigyázaton, a' ki talám maga sokszor reá ijesztett a' kísértetre, addig szemeskedett minden felé, hogy egy kőfalon eszébe vette, hogy az egész kísértetet egy *mágiai lámpás* által tsinálja valaki, a' ki egy szomszéd háznak ablakából ezen lámpásnak segedelmével jádzotta által a' *Tower*' egygyik bástyának oldalára a' figurát, a' mellyel magának ezt az ügyetlen időtöltést 's a' katonáknak a' néhány hónapig tartott veszedelmes nyughatatlanságot tsinálta.

A' *Lord Exmouth* hajós seregiről úgy ítéltek, hogy Aug. 5-dikéig megérkezhetett *Gibraltár*-hoz, az *Algiria* ellen való expedíció öszszegyülekezésének közönséges pontjára. Mikor ide mindenek öszszegyűlnek 's a' tsatázásból magokat hozzá készítik: ekkor indul innét osztán ki az egész expedíció a' viaskodásra.

Szó volt, úgy mond egy *Anglus* levél, arról is, hogy *Nápolyi* és *Hollandiai* hadi hajók is fognának az *Anglusok*-hoz tsatoltatni erre az expedícióra: de ez nekünk nem látszik hitelesnek lenni; sőt haszontalan is lenne. Roszszúl vannak a' *Hollandiai* hajók emberekkel megrakattatva, 's nagyobbára megavúltak és megrothadoztak. Ez az oka, hogy a' *Hollandus* hajók az óta, hogy utóbbszor *Algiria* előtt megjelentek, nem tsakhogy semmit nem tsináltak, hanem még roszszabbá tették a' dolgot, mint az előtt volt a' Közép-tengeren.

Mint némelyek erőssítik, meghívta az *Anglus Ország*-gloszék a' Középtenger mellett lakó *Keresztény* Hatalmasságokat, hogy ültessenek fegyveres seregeket hajókra.

Sokak az olyan *Anglus* levelek közül, mellyek a' *Ministerekkel* ellenkező hangon szoktak írni, már számlálgatják, hogy mitsoda költséget fog ez az expedíció az ő *Státusok*' kassájának okozni, 's örven-

dezek alattomba előre annak a' bajnak, a' mellyet ennek a' költségnek megszerzése okozni fog a' Ministerek' finantziái systemájának.

Már elkezdődtek *Londonban* az a' felett való fogadások is, hogy: fog-e Algiriának ágyuztatásából valami lenni, vagy nem? Abban a' *Brittisch Forum* nevű klubban, a' hol gyűléseket és beszédeket tartani szoktak a' *Londoniak*, nem régen e' felett a' kérdés felett vetélkedtek az Orátorok: Fog-e Lord *Exmouth* az Archipelaguson felkészült Török hajós sereggel találkozni? Joleszen-e neki a' Törökökkel egygyetertőleg dolgozni, vagy nem? Sok okos Anglusok úgy ítélnék, hogy az Algiria ellen való tengeri expedíció semmit sem fog érni 30,000 emberekből álló, szárazon való armáda nélkül, mellyet a' szárazra kiszállítván a' várost körül vétetni 's az ott találtató Török tolvaj sereget úgy meglepni lehessen, hogy egy ember is el ne mehessen közlülök. Ezeket az utolsó emberig mind ki kell irtani onnét, 's azután a' szomszéd vidékeken lakó békességes indúlatú Maurus lakosokkal kell a' várost megtölteni.

Spanyol Ország

Ferdinandus Király 60,000 emberekből álló nemzetiseregnek kiirattatásáról tett rendeléseket; mi czélra? erről külömbkülömbfélé vélekedések uralkodnak. Némelyek úgy ítélnék, hogy az *Északi Amerikai* Egygyesült Státusok ellen tétetnek a' hadi készületek, azért, hogy *Floridát* nem akarja visszaadni. Mások ellenben azt mondják, hogy csak az *Amerikai independensek* ellen akar a' Spanyol Udvar nagyobb erőt küldeni: —

A' Jesuita Szerzetet még Melksikóban is visszaállíttatja a' Spangol Országlóséék.

Frantzia Ország.

Lord *Wellingtonnak* Fr. országba való visszajövele még mind ez ideig elhaladt. Most így irnak felőlle *Cambrai* városából: — „Lord *Wellington* kevés napok alatt várják ide, hogy az *Elfoglató ár-*

mádnak fő kormányozását ismét által vegye. Tsakugyan szükségessé is lett itt az ő jelenléte, hol nagyobb hol kisebbben mértékben. Ugy látszik, hogy itt valamint a' városokban úgy a' falus helyeken is, feltett czélzással 's egész iparkodással igyekeznek, az indulatokat az Anglus seregek ellen felingerleni, a' melly vétkes és büntetésre méltó iparkodásnak lehet azt is tulajdonitanunk, hogy oly sok veszekedések történnek most itt majd amott, 's a' t.“

B é t s.

Ő Cs. K. Felsege a' maga kedves Cs. familiájával egyetemben, *Schönbrunnból* leütazott Magyar Országra a' maga *Holitschi* uradalmába, a' hol néhány napokat fog eltölteni.

A' Prussus Király megérkezett *Carlsbadba* e' hónap' 6 dikán este; semmi pompás tisztelettel való fogadtatást meg nem engedett; egészszzen magános tsendes életet él; ferdőbe jár; 's az időtöltéseken nyájas lebotsátkozással megjelenik.

Hazánkknak egyik nagy érdemű Méltóságos fíját *L. B. Podmaniczky József*, Császári Királyi Kamarás, és Belső Titkos Tanácsos Urat *N. Bats* Vármegye Fő Ispányát Ó Excellentiáját Felseges Urunk azon Commissio Praesesévé méltóztatott kinevezni, melly az Austriai Alattvalóknak a' Francia Országlósééken való Kereseteiket számba vegye, és Párisban a' Francia számoló Commissióval eligazítsa, a' hova már el is útazott ő Exc.ija.

Ugyan ezen Commissióhoz rendeltettek 's oda már el is mentek: hajdani Német Birodalmi Udvari, 's valóságos Titkos Tanácsos *Poffendorf*; és Udvari Tanácsos 's az Udvari Titkos Levelesház igazgatója *Rademacher* Urak.

A' *Hlubosch* és *Pitschin* uradalmak' tulajdonosának kegyelmesen megengedni méltóztatott ő Cs. K. Felsege, hogy ezeknek kijáztodtatása még két hónapokig elhaladhasson, melly szerént az arravaló két rendbéli sorsvonások közlül az első Okto-

ber' 19-dik, a' második November' 30-dik napján megy véghez. Addig tehát még lehet sorsczédulákat vásárolni 25 forintjával.

Felsőes Urunk kegyelmesen meghatározni méltóztatott, hogy a' *Lembergi* eddig volt Lyceum, mostanában még az Orvosi tudományokat kivéven, *Universitássá* tétetessék.

Elegyes Dolgok.

Egy Jesuita Missionárius *Madurából* (ez a' Napkeleti Indiának délfelé való legészlsőbb részének egy kis országa a' Ganges vízen innen) e'képpen írjale egy oda való fejedelemnek halotti pompáját: A' fejedelem' holt teste, napkeleti ékességekkel szó-kásszerint felékesítve, egy, fával telerakott veremnek felibe tétetett. A' Brahmanusok (papok) a' szokásban lévő tzeremoniák közt meggyujtották a' gödörben lévő farakást, és a' megholtnak, gyémantokkal és virágokkal felekesített 47 ágyasait előhozták. Ezekközzül a' legelső egy tört nyujtott a' megholt fejedelem örökösének, a' ki azt minden megindulás nélkül elvette tőle; ez az ágyas annakutánna tsak ezeket mondván: be romlandó az ember' szerentséje! segítségül híván azonban az Isteneket is, bele ugrott az égő farakásba; ezt a' többi ágyasok is követték. Ámbár pedig eleinte erős szívvel látszattanak lenni; de a' láng hozzájuk tolván; nagyon siránkoztak; s' el akartak ugrándosni önnét. De a' körülállók ezt meg nem engedték, sőt nagy vastag fadarabokat hajgálván reájok azoknak kimenekedéseket megakadályoztatták. (Szokásban van azon tartományban, hogy a' megholtnak feleségei is vele együtt égettetik meg magokat). A' következett napon minnyájoknak tsontjaik öszve szedtetettek; a' tengerbe vettettettek; és a' fejedelem, ágyasaival együtt az ő isteneik rendibe bé iktattatott.

Ide teszünk némely megjegyzéseket annak a' vadfészeknek *Algiriának* különb-

külömb időkbéli állapotjáról, a' melly ellen Anglia most ily nagy tengeri készülteket teszen, s' a' melly ellen még Amerikából is egy jó erejű hadi hajós tsoport jelent meg a' Középtengereen: —

Midőn a' 17-dik Században XIV. *Lajos* alatt a' Barbarusok megsértették vala a' francia zászlók' betsületét, bizonyos *Renaud* nevű ifju Inzsinér azt tanátslotta, hogy bombahányó hajókat kell ellenek készíteni. Ezen tanátsot elejénten sokan nevettek: de *Colbert* Minister felfogta az ifju ügyét, és annak tanátsa szerent hajókat készítettvén 1683-ikban *Algiria* ellen hajós sereget küldött, melly az ifju Inzsinérral oly fogantosan munkálkodott, hogy a' *Dey* kénytelen volt minden keresztény rabokat kiadni, Versáliába deputatiót küldeni; s' Francia Országnak nagy summa pénzt fizetni.

Ezen város hegyen fekszik, erős falakkal körül vagyón vételve; erős tornyok; 7 kastélyok, és egy fellegvár védelmezi. Lakosinak száma reá még 100,000 emberre, mintegy 15000 háza vannak, mellyek fehérre festettek; s' mind lapos födelük. A' város körül több ezer mező házak vannak.

Algiriát 1541-ikben a' Spanyolok hasznatalanul vívták. — 1655 és 1670 esztendőben az Anglusok minden hajókat elégettek az Algiriai öbölben. — A' Franciaok minnekutánna 1683-dikban *Du Quesne* Admirális alatt szerentsesen lövöldöztek vala; 1688-dikban megint kénytelenek voltak *Algiriához* egy expeditiót küldeni, s' *Marschal d'Étre* vezérlése alatt újonnan bombáztatni, a' midőn a' Városnak majd két harmad része öszve omlott és az öbölben 5 hajója elsüllyesztett. — 1770-dikén a' Dánusok lövöldöztek e' Várost; és 1783-ban egy Spanyol hajó-sereg benne szörnyű károkat tett. Következő esztendőben a' Spanyolok, a' Portugallusok, s' több Olasz Országi Hatalmasságok hajói újonnan ágyúzták ezen várost: de az Algiriaiak ily jó készüllettel várták, hogy azok nem sok kárt tettek.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Maros-Vásárhelyről Juliustan 1816.

Az Erdélyi Nagy Fejedelemségbéli Tanuló Ifjuság szent kötelességének esmérí: hogy azon mély tisztelet érzését és tiszta Háládatosságot közönségessé tegye, mellyel nagy Méltósága Széki Gróf Teleki Sámuel, Császári Királyi Kamráv, Szent István Király Rendje nagy Keresztesse, Belső Titkos Tanácsos, Nemes Bihar Vármegye Fő Ispánnya és Erdélyi Udvari Cancellarius Ur ó Excellentiájához buzgón viseltetik; nem tudván most közelebről más útát és módot kapni, mellyel a' tisztelt Gróf Ur Excellentiája Tudományok és Mesterségek nagy előmozdításokra való kegyes bő kezeséggel és igen nagy haszonnal tett Intézetét meghálálhassa; annál kevésbé: hogy mely Tisztelete tárgya már több mint 30 Esztendőktől fogva szeretett hazáján kívül munkálódik annak boldogításán. E' mellett nem szűnik meg az Erdélyi Tanuló Ifjuság örökösen szívében tartani emlékezetét nagy lelkű Jóltévőjének, 's imádkozik: hogy az Isten hasznos életét kedves Hazánk' boldogítására és kegyelmes Fejedelmünk' szolgálatjára, sok időkig tartsa meg, 's életének 77-dik Esztendejéig tett sok szép és Nemes tetteiben még sokaig gyönyörködhesse, többeket is tehessen, 's másoknak is elegendő példát hagyván, a' követésre, későre térjen vissza Lelke az örök nyugalomra sok háládatos Hazafainak érzékeny zokogásai között.

Buzgó háládatossága ezen kiöntésére indította a' Maros Vásárhelyi Tanuló Ifjuságot a' tisztelt Gróf Ur ó Excellentiájának, egyéb nagy érdemei között, egy rész-nél állandóbb és szebb Emlékezet Oszlopa, melyet maga magának a' Maros-Vásárhelyi számos, mély és széles n kiterjedett Tudományal és jó érzéssel választott Bibliotheca

kája' köz haszonra való felállításában, a' háládatos késő maradék számára is nagy költséggel, fáradsággal és ritka pontossággal emelt, 's most is naponként szaporítani meg nem szűnik. Ugy szintén a' Maros-Vásárhelyi, Udvarhelyi, Szászvárosi, Szilvási, N. Bányai, Zilahi és Szatbmári Collegiumok' és Oskolák' Professorainak és Rectorainak tsekély fizetések jobbitására rendelt szép Capitalisok; közelebről pedig a' régi 'Sídó és Görög Literatúrák' serényebb és fogamatossabb tanulása, 's a' jobb Praedicationiok vagy Orátiók írása elő mozdítására; úgy a' nevezetesebb Collegiumokba szükséges kézi könyvek' megszerzésére rendelt új Institutumok; melyek nagy Lelkének, a' köz jó eránt való szorgalmatos gondoskodásának és bőkezűségének ritka példái, minden mind azok legalább is 300,000 R. forintokra.

Be boldog napjai lehetnek egy olyan Lelkének, ki ilyen sok szép tetteivel van körül véve, 's jó Tzéljairól meg levén győződve elmúlt napjai nyits mit hányanak szemére, sőt azokban szemlélt nemes tselekedeteinek édes érzése még nagyobbakra lelkesíti! 's még is fájdalom, mely kevesen vagynak a' kik ezen boldogságra vágyodnának és a' jó példát elfogadnák — Végre obajtja az Erdélyi Tanuló Ifjuság: hogy ha a' fentisztelt Gróf ó Excellentiáját mostani nagy Hivatala és szolgálatja életében Hazájától távol tartóztatya-is, legalább majd, de csak későre-édes Hazánk háládatos kebelébe tisztelhesse porait, sokaig fennmaradandó élő nyomdokai között; és hogy, mindent a' mi nagy és szép, vallásos és erkölcsi, szerető és örömmel is elő segéllő nemes Lelke, a' háládatos késő maradék szeméi előtt lebegvén, a' követésre hathatós remek példa lehessen.

A' Maros Vásárhelyi Tanuló Ifjuság nevében.

Miskolczrol Julius' 22-dikön:

Szent Jakab' 21-ik napja nekünk Miskolcziaknak öröké emlékezetes marad; melyen a' felső városba Királyi költséggel építendő új Parochialis Templomnak első köve szent pompával letéteződött. —

A' Czeremonia, melyre az egész város meghivatott vala, kezdődött reggeli 8 órakor egy szép Processióval, melyet Fő Tisztelendő *Greskovits Ignätz* Egri Kanonok Vicze-Esperest és a' város' Plébánossa, a' Plébánia Templomból a' választott helyre ájtatos sorral vezetett; a' helyhez érven megszentelte az egész Fundamentomot, és az első követ, mely belől a' mint eszrevettem, egészen üres vala, magyar és deák nyelven, *én soha ily Czeremoniát még nem láttam*, három keresztet metszett rajta egy kessel — az üregbe egy emlékezetírást tett, de mi volt rajta írva nem tudom, és a' mostan folyamatban lévő minden pénz neméből egyet, egy kis könyvetskét is, melyet Schematismusnak láttam; azután egy részről a' Templom' petsétjével, más részről a' Diós-Györi Uradaloméval bépe-tsételte, 's a' fundamentomba lehelyeztet-te oda, a' hol a' Kőműves mester Kún, a' ki ezen alkalmatossághoz képest díszesen vala felöltözve, a' helyet ezüst kanállal rakott tzeamentumból elkészítette, a' Tisztelt Plébánus úr egy ezüst kalapáttal hármat ütött rajta; utánna a' mellette szolgáló Papság, ezek után Kamerális Prefectus Tekintetes *Molnár Sándor* Ur a' Kamarális Tiszt úrakkal és a' jelenlévő Nemes úrakkal. Ennekvégződésével fontos Prédikáziót mondott Tisztelt Plébánus úr, melybe értelmesen előadta a' Templomok' eredetét, mindenkori Tiszteletét; megmutatta mely buzgók voltak minden időben a' Királyok a' Templomok' építésében; szívreható módon megmagyarázta még azt is, hogy ámbár Felsőges Apostoli Királyunk, uralkodásának első pontjától, fogva mindenkor a' pusztító

háborúval küszködött, meg nem szünt mégis, dicső Eleinek példájára az alatt is Birodalmanak több részeiben Templomokat építeni. Megdítsera a' Fő Méltóságú Magyar Kamarát, mely jó Pátronus légyen minden Uradalmaiban. Az ájtatosság' végződésével gazdag ebéd volt Fent Tisztelt Kamerális Prefectus Tekintetes *Molnár Sándor* Urnál, 's az egész nap avval töltel, hogy ezen napi lelki örömet egymással közölvén áldották az Isteni gondviselést, mely minket ily jó Fejedelemmel, ily adakozó Pátronussal megáldani méltóztatott, méltó is hogy az egész Magyar haza neki szerentsés és hosszas uralkodást kívánuyon.

A' múlt hónap' 29-dikén a' Gróf *Illés-házi István*, arany gyapjas Vitéz, és *Trentsin*, 's *Liptó Vármegyék'* Örökös Fő Ispánja' Ő Excellentiájának Elölülése alatt *Trentsin* városában tartatott, ugyan az elsőbb' megnevezett Vármegyei Tisztválasztás. Minekutánna ezen közgyűlést a' Fő Tiszt. *Borcsicsky* Adalbertúr, *Bocconiumi Sz. Mária'* Abhása, a' Fő Tiszt. *Nyitrai Káptalan'* Lectora és Kanonokja a' számos öszvegyült Rende-
dek' jelenlétekben a' *Veni Sancté* elénekeltetésével kinyitotta volna, következőképpen folyt le a' fentiszteelt Vármegye' Tisztjeinek választatások: *Púchoi* és *Csókai Marczibányi* Imre, és *Bobrovniki Lukácsy* Miklós Urak, amaz mint első, emez pedig mint második, *Al-Ispányok* a' magok eddig viselt hivatalaikban meghagyattatak, nem külömben *Petyko* József Ur, az eddig viselt Fő Notáriusi hivatalában megerősített, a' második Fő Notáriusnak pedig *Rakolubi Bánóczy* Miklós Ur nevezetett-ki. A' többi Tisztségei ezen T. Vármegyének a' következőkre estenek: A' Gen. Cassa Perceptorok ezek: A' contributionalis Cassa' Perceptora *Borcsicsky* István Ur; a' Rende-
dek' Cassája' Perceptora *Brogyányi* Gábor Ur; Exactor *Szlavnitzai Sándor* Lajos

Ur. A' Fő Szolgabírák ezek: A' Zsolnai Járásban *Nozdroviczky Ferentz*; a' Vágh-Besztertzeiben *Szadeczký József*; a' Közép Járásban *Marczibányi Antal*; az Alsóban *Melcsiczky Miklós*; a' túl a' hegyei Járásban pedig *Krus János*, Urak.

Hazai Tudományos Dolgok a' Pesti levelekből —

Uj Könyvek' nevezetei, Jegyzésekkel: —

„*Méh-tenyésztetés, melly a' Pall. Mez. Gazdaság' III-dik darabjának VII-dik Szakaszsa.*“

Első kiadásának külön nyomtatott Exemplárjai esztendő alatt mind elkelvén most igen szépen újra nyomtatott, a' Lengyel Országi igen együgyü Méhtenyésztéssel, és a' jó Méhser készítéssel meg-bővítve.

Találtatik Pesten minden könyvárosknál, és annak Írójánál a' Nemzeti Gazda kiadójánál Bálvány Utzán Nro. 195. az Uj-Városban.

„*Második József Császár Élete és Tettei.* — Öszve szedte Czövek István. I. és II-ik Darab. Pesten Trattner János Tamás be-tüivel és költségeivel. 1816.“

Ezen nevezetes Uralkodónak életét és tetteit német nyelven többféle könyvekben

lehetett eddig is olvasni. De hazánk bővebb leírását még nem láthatta. Kivánatos dolog volt tehát ezt a' Magyar Nemzettel is közölni, annnyival is inkább, hogy az ő munkás ország-lása, 's a' közönséges Igazgatásnak minden ágai-ban végbevitt változtatásai vagy még most is nagy részben fennvannak, vagy ha nintsenek is: de most tetszetősebbeknek látszhatnak, mint midőn megjelentek. Az őrendelése-i hozták Nemzetünket maga meg-ismérésére, kintseinek betsülésére, eleve-nebb iparkodásra. — Ezen két könyvben bővebben előadatnak az ő ország-lásának je-lesebb tettei. Mindegyik kötetet szép kép-ekesíti; az elsőt József Császárnak Tanács-ülése; a' másikat a' Magyar koronának vis-zahozatása.

Kosoknak és Anyajuhoknak elkötyavetyél-tetése.

A' Szala Vármegyében fekvő Béli latinzi Uradalomban 400 darab meg-ne-mesített eredetű, egésséges 's a' tenyészte-tésnek folytatására egészen alkalmas, anyajuhok és 100 darab kosok fognak ezen esztendőben Septembernek 23-dik napján, kész pénz-fizetésért, akár át-aljában mind egyszerre, akár pedig részenként a' Can-cellariájában a' szokott órákor kötyavetye által eladattatni.

Augustus 20-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 293 2/3 forintot — egy Császári aranyért 13 fl. 44 kr. — egy Hollandus Aranyért 13 fl. 52 krt

Augustus 21-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 289 5/8 forintot — egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 13 fl. 41 krt.

Augustus' 22-dik napján 100forint huszas pénzért, Váltótzédulában 290 1/6 fl. — egy Császári aranyért 13 fl. 36 kr. — Egy Hollandus aranyért 13 fl. 42 kr. adtak.